

Pensioenblad voor het grondpersoneel van KLM

FOCUS

JAARGANG 17 | DECEMBER 2021

Informatie & Nieuws | Deelnemers aan het woord

Algemeen Pensioenfonds KLM

03

08

12

12

Inhoud

INFORMATIE & NIEUWS

03 COLUMN

Arend de Jong

de kunst van het doorgeven

04 KORT

06 FINANCIËLE POSITIE

stijging dekkingsgraad zet verder door

07 OP WEG NAAR EEN DUURZAMER PENSIOEN

08 DE LESSEN VAN EEN DATALEK

10 UPDATE PENSIOENAKKOORD

11 VERENIGINGEN VOOR GEPENSIONEERDEN

DEELNEMERS AAN HET WOORD

12 'IK BEN DE NIEUWE PIERRE'

Mijn baan | jouw baan

Pierre Stumpf | Lisa Oosterwijk

BESTUUR ALGEMEEN PENSIOENFONDS KLM

Leden: Henk Bosscher, Paul Jansen, Leon Leisink, Paul Loven (voorzitter), Marianne Meijer-Zaalberg, Charlotte Orlebeke, Kirsten Pronk, Jeroen van der Put, Carola Steenmeijer, Maarten Stienen, Hans de Roos (vicevoorzitter), Erik Zwart.

De kunst van het doorgeven

Deze titel kwam ik onlangs tegen in de nieuwste advertenciacampagne van het Rijksmuseum. Een mooie pakkende oneliner. Heel toepasselijk voor een museum. In de advertentie bleef de tekst over de restaurateurs me het meest bij. Waarom? Er zitten heel veel dilemma's in de moderne praktijk van het restaureren van oude kunst. Zonder restauratie zou kunst verdwijnen. Letterlijk. Dan konden we nooit meer genieten van de oude meesters uit de Gouden Eeuw. De schilderijen zouden vervagen of vergaan, ze raken beschadigd - soms ook door een onoordeelkundig uitgevoerde schoonmaakbeurt.

Het restaureren van kunstwerken heeft de laatste tijd een enorme vlucht genomen. De nieuwste technische hulpmiddelen worden ingezet. Dat kost veel geld, ook om het oorspronkelijke schilderij 'terug te vinden'. Maar dankzij restauratie kan iedereen genieten van kunst zoals de kunstenaar het bedoeld heeft, met hervonden frisheid en scherppte. Zo geven restaurateurs het door.

Deze beeldspraak drong zich aan me op nu ik trots terugkijk op de twaalf jaar dat ik vanuit KLM vicevoorzitter van het fonds ben geweest. Per 1 december zit mijn maximale termijn erop. Ik ben niet herbenoembaar en dat is ook goed. Tijd om het erfgoed van het pensioenfonds door te geven aan anderen. Uw fonds staat er gelukkig weer een stuk beter voor, we zijn in staat een flinke herstelkracht te ontwikkelen. KLM werd op 7 oktober 102 jaar en het Algemeen Pensioenfonds KLM werd opgericht in 1932, bijna 90 jaar geleden. En al die jaren zijn er bestuursleden geweest. We mogen ons er een tijd mee bemoeien, maar we moeten het stokje ook weer doorgeven. En we hopen het fonds dan in een betere staat te hebben achtergelaten dan we het hebben aangetroffen. Net als de restaurateurs. Zo moet het zijn en er ligt een grote verantwoordelijkheid bij werkgevers, werknemers en gepensioneerden om kwalitatief goede nieuwe bestuursleden te blijven vinden.

Ik zie de driehoek van de KLM-fondsen, KLM als sponsor en Blue Sky Group als uitvoerder als een winnaarsdriehoek. Het moet vooral niet hetzelfde blijven, we moeten blijven veranderen en elkaar scherp houden. Maar de bewezen kracht in die combinatie moeten we koesteren en we moeten nooit vergeten wat de oorspronkelijke bedoeling was. Net als bij de oude meester en zijn schilderij. En ook wij moeten zorgen dat het fris en scherp blijft. Ik hoop oprecht dat bestuurders na mij daar verder invulling aan geven. Het fonds is een belangengemeenschap en besturen is mensenwerk dat draait om een evenwichtige afweging van alle belangen. In dat krachtenveld heb ik me twaalf jaar heel erg thuis gevoeld. Het was een buitengewone eer om dit werk te mogen doen.

Arend de Jong | Vicevoorzitter •

KORT

Bedankt voor uw deelname!

Om de paar jaar vragen wij u, onze deelnemer, ons te laten weten hoe we het doen. Deze keer hebben in totaal 1.625 deelnemers meegedaan aan ons onderzoek. Hierdoor krijgen wij een goed beeld van uw mening over het fonds, onze communicatie en onze dienstverlening. Wij bedanken u hiervoor hartelijk.

Het algemene beeld is positief. Van de meeste deelnemers krijgen we een 7,5 of hoger. Ook de pensioeninformatie waardeert men gemiddeld met een 7,5. Daarbij wordt MijnKLMPensioen het vaakst genoemd. Wel zien we dat veel deelnemers het nog lastig vinden om te bepalen of het pensioen wat ze later krijgen genoeg is. De uitkomsten uit het onderzoek nemen we mee in onze plannen voor de komende jaren. Meer informatie over de uitkomsten van het onderzoek vindt u op klmgrondfonds.nl/onderzoek.

Hoeveel pensioen ontvangt u?

Jaaropgaaf 2021 en de pensioenspecificatie ontvangt u eind januari 2022

Ontving u in 2021 een pensioenuitkering? Eind januari ontvangt u uw jaaropgaaf 2021. Hierop staat onder andere hoeveel pensioen u in 2021 van ons hebt ontvangen en hoeveel belasting en premies zijn afgedragen. U hebt uw jaaropgaaf nodig voor uw belastingaangifte. U ontvangt ook meteen uw pensioenspecificatie van januari 2022. Hierop staat hoeveel pensioen u maandelijks in 2022 gaat ontvangen. U vindt uw jaaropgaaf en maandelijks pensioenspecificaties in **MijnKLMPensioen** onder **Mijn documenten**.

Pensioenregeling

Nieuwe factoren per 1 januari 2022

De afkoop- en omrekenfactoren van het pensioenfonds wijzigen per 1 januari 2022. Voor het berekenen van keuzes gebruikt het pensioenfonds omrekenfactoren. Denk aan keuzes zoals eerder of later met pensioen gaan en uw ouderdomspensioen omzetten in extra nabestaandenpensioen. Deze factoren wijzigen periodiek vanwege veranderingen in de rente en de levensverwachting. U kunt de factoren terugvinden in de bijlage van het pensioenreglement op de website klmgrondfonds.nl/documenten.

Woont u in het buitenland?

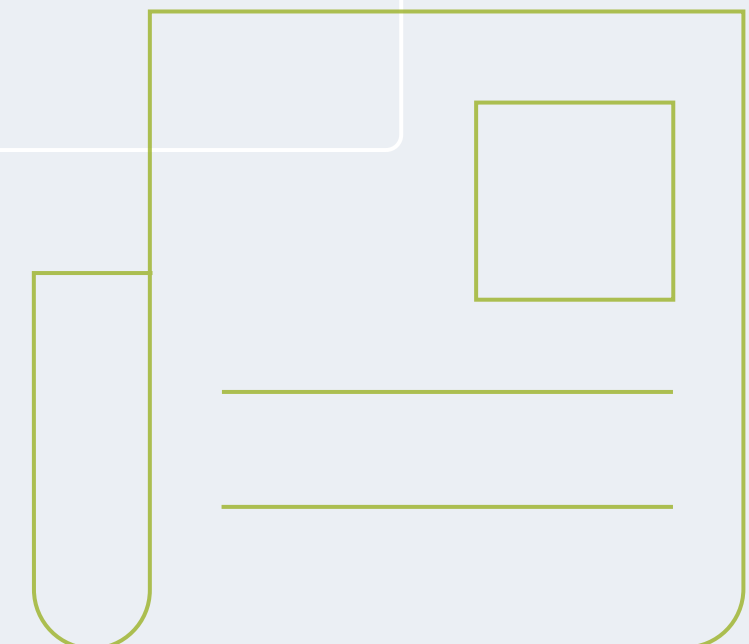
Jaarlijkse check van uw gegevens

Ieder jaar controleren wij uw gegevens en of u in leven bent. Dit doen wij om vast te stellen of u nog recht hebt op het pensioen dat u ontvangt. Bij overlijden ontvangen wij namelijk geen bericht van buitenlandse instanties. De controle gebeurt automatisch via de Registratie Niet Ingezetenen (RNI). Maar soms zijn de gegevens van de RNI niet voldoende. Dan sturen wij in oktober een formulier 'Bewijs van in leven zijn'. Hebt u dit formulier ontvangen? Zorg dan dat wij het uiterlijk 31 december terug hebben. U kunt dit formulier uploaden in MijnKLMPensioen. Meer informatie vindt u op klmgrondfonds.nl/pensioen-ontvangen/naar-het-buitenland-tijdens-uw-pensioen.

Woont u in Europa?

Dan kunt u inloggen op MijnKLMPensioen met het eID van uw land

In Nederland kunt u zich identificeren met bijvoorbeeld een Italiaans paspoort of een Belgisch identiteitsbewijs. Dat ligt anders bij elektronische Identiteitsbewijzen (eID's) zoals DigiD. Zonder DigiD kon u niet inloggen bij overheidsinstanties en andere partijen. Gelukkig is daar nu verandering in gekomen. Hebt u geen DigiD maar wel een Europees erkend inlogmiddel uit een ander land? Dan kunt u nu via eIDAS inloggen op **MijnKLMPensioen**. Denk hierbij aan e-ID uit België of de e-IDkaart uit Duitsland.

Hoe staat uw pensioenfonds ervoor?

1 WANNEER STIJGT UW PENSIOEN (GEDEELTELIJK) MEE MET DE PRIJZEN?

Ieder jaar neemt het bestuur in december het definitieve besluit over de eventuele stijging van uw pensioen. Om uw pensioen gedeeltelijk mee te laten stijgen met de stijging van de lonen (voor actieve deelnemers) of met de prijzen (voor gepensioneerden en gewezen deelnemers) moet de beleidsdekkingsgraad 110% of hoger zijn. Dit heet indexatie. Het bestuur neemt het besluit op basis van de beleidsdekkingsgraad van november.

Eind december vindt u het definitieve besluit over de stijging van uw pensioen op de website en in een NWSalert.

Wilt u als eerste op de hoogte zijn van het besluit? Schrijf u dan nu in voor onze digitale nieuwsbrief in **MijnKLMPensioen** bij **Mijn gegevens**.

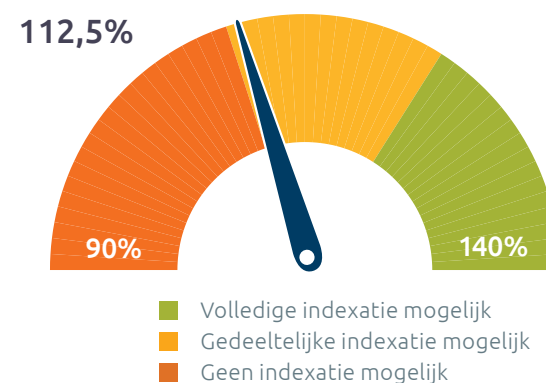
Schrijf u in voor NWSflits, onze digitale nieuwsbrief. Log in op **MijnKLMPensioen** en ga naar **Mijn gegevens** om u aan te melden.

2 STEMMING AANDELENBEURZEN LAATSTE MAANDEN MINDER POSITIEF

Elke maand betaalt KLM en u als werknemer premie voor uw pensioen. Dit vermogen beleggen wij om rendement te halen. De stemming op de aandelenbeurzen was in september en oktober minder positief dan in de voorgaande maanden. Dit kwam onder andere door onrust over de stijgende energieprijzen. Hierdoor is ons vermogen minder hard gestegen dan in begin 2021. Over de eerste drie kwartalen haalde het pensioenfonds een rendement van 6,6%.

3 BELEIDSDEKKINGSGRAAD SINDS BEGIN 2021 GESTEGEN

In het derde kwartaal steeg het vermogen van het pensioenfonds. De verplichtingen stegen ook licht doordat de rente in oktober daalde. Hierdoor is de actuele dekkingsgraad eind oktober 2021 hoger dan de maand ervoor. De dekkingsgraad laat de verhouding zien tussen hoeveel geld we hebben (ons vermogen) en de hoeveelheid geld die we nodig hebben om alle pensioenen nu en in de toekomst te kunnen betalen (onze verplichtingen). De actuele dekkingsgraad per eind oktober is 118,3%. Vanaf het begin van het jaar heeft de actuele dekkingsgraad zich sterk hersteld. De beleidsdekkingsgraad, de gemiddelde dekkingsgraad over de laatste twaalf maanden, is sinds het begin van 2021 gestegen naar 112,5% (eind oktober 2021).

Op weg naar een duurzamer pensioen

BELEGGINGEN VAN PENSIOENFONDSEN ZIJN DE AFGELOPEN MAANDEN VOLOP IN DE MEDIA. TIJD VOOR EEN KIJKJE IN ONZE KEUKEN. WAAR STAAT UW PENSIOENFONDS NU OP GEBIED VAN DUURZAAMHEID EN WAAR WERKEN WE NAARTOE?

Klimaat belangrijkste topic

Onze focus ligt momenteel op het thema klimaat en de energietransitie. Niet alleen omdat we een schonere planeet willen doorgeven aan toekomstige generaties. Maar ook omdat klimaatverandering en de overgang van fossiele brandstoffen naar duurzame energie (energietransitie) impact kan hebben op het toekomstige fondsrendement.

We gebruiken de Sustainable Development Goals (SDG's) van de Verenigde Naties en het klimaat-akkoord van Parijs als leidraad voor het stellen van onze eigen klimaatdoelen als fonds. Deze doelen nemen wij op in ons verantwoord beleggenbeleid.

In gesprek of uitsluiten?

Vanuit ons verantwoord beleggenbeleid sluiten we sowieso bedrijven uit die zich ernstig misdragen. Het gaat dan bijvoorbeeld om bedrijven die de UN Global Compact schenden of betrokken zijn bij de productie en/of distributie van controversiële wapens. Met bedrijven waarbij we een verschil kunnen maken, gaan we in gesprek. Wij geloven namelijk dat soms een gesprek een beter resultaat oplevert dan een uitsluiting. Dan verliezen we ook onze invloed op het betreffende bedrijf. Door in gesprek te gaan kunnen wij de bedrijven stimuleren om te verduurzamen en maatschappelijke verantwoord te opereren. Hier hebben we een gespecialiseerde dialoogvoerder voor aangesteld. Deze probeert dan bijvoorbeeld afspraken te maken over klimaatdoelstellingen, arbeidsrechten of/ en gendergelijkheid.

Stemrecht gebruiken

Naast het voeren van gesprekken gebruiken we ons stemrecht op aandeelhoudersvergaderingen om bedrijven ertoe te bewegen meer rekening te houden met duurzaamheid. Hiervoor hebben wij een stembeleid ontwikkeld. Wij stemmen dan bijvoorbeeld vóór een voorstel voor meer transparantie over klimaatdoelstellingen bij een bedrijf. En weer tegen een voorstel voor onverantwoord belonen van een CEO. Ook het stemmen hebben we uitbesteed aan een gespecialiseerde dienstverlener. **Op onze website plaatsen we elk kwartaal een stemrapport** met een toelichting op een belangrijke stem in dat kwartaal.

Volg onze stappen

Bent u benieuwd hoe uw pensioengeld bijdraagt aan een betere en gezondere wereld voor uw (klein-) kinderen? Kijk op klmgrondfonds.nl/verantwoord-beleggen om op de hoogte te blijven van de stappen die we zetten.

Beluister hier ook onze podcast over verantwoord beleggen met oud-collega Pierre Stumpf en E&M collega Ramona Krieger.

De lessen van een datalek

Je leest erover in het nieuws, maar het blijft vaak ver van je vandaan. Totdat Blue Sky Group er opeens middenin zit. Begin augustus ontstaat na een phishing mail een fors datalek. Voor het pensioenfonds reden om samen met Blue Sky Group kritisch te kijken naar processen om te bepalen hoe risico's zijn te beperken. De directe schade lijkt inmiddels beperkt. 'Maar de impact was voor alle betrokkenen enorm' blikt Marko Broedersz terug. 'Het was pijnlijk, maar uiteindelijk wordt de digitale veiligheid van deelnemers er beter van.' De Information Security Officer van Blue Sky Group over de lessons learned.

Hij is pas een paar maanden in dienst van Blue Sky Group als na een phishing mail de inhoud van een mailbox met veel data in handen komt van een vreemde. 'Je vraagt je meteen af: wat betekent dit voor onze pensioenfondsen en deelnemers en Blue Sky Group?', vertelt Broedersz drie maanden later. 'Het is een uitdaging om daarmee aan de slag te gaan. Je wilt weten hoe je het oplost, hoe je de pensioenfondsen er goed bij betreft en hoe je herhaling voorkomt.'

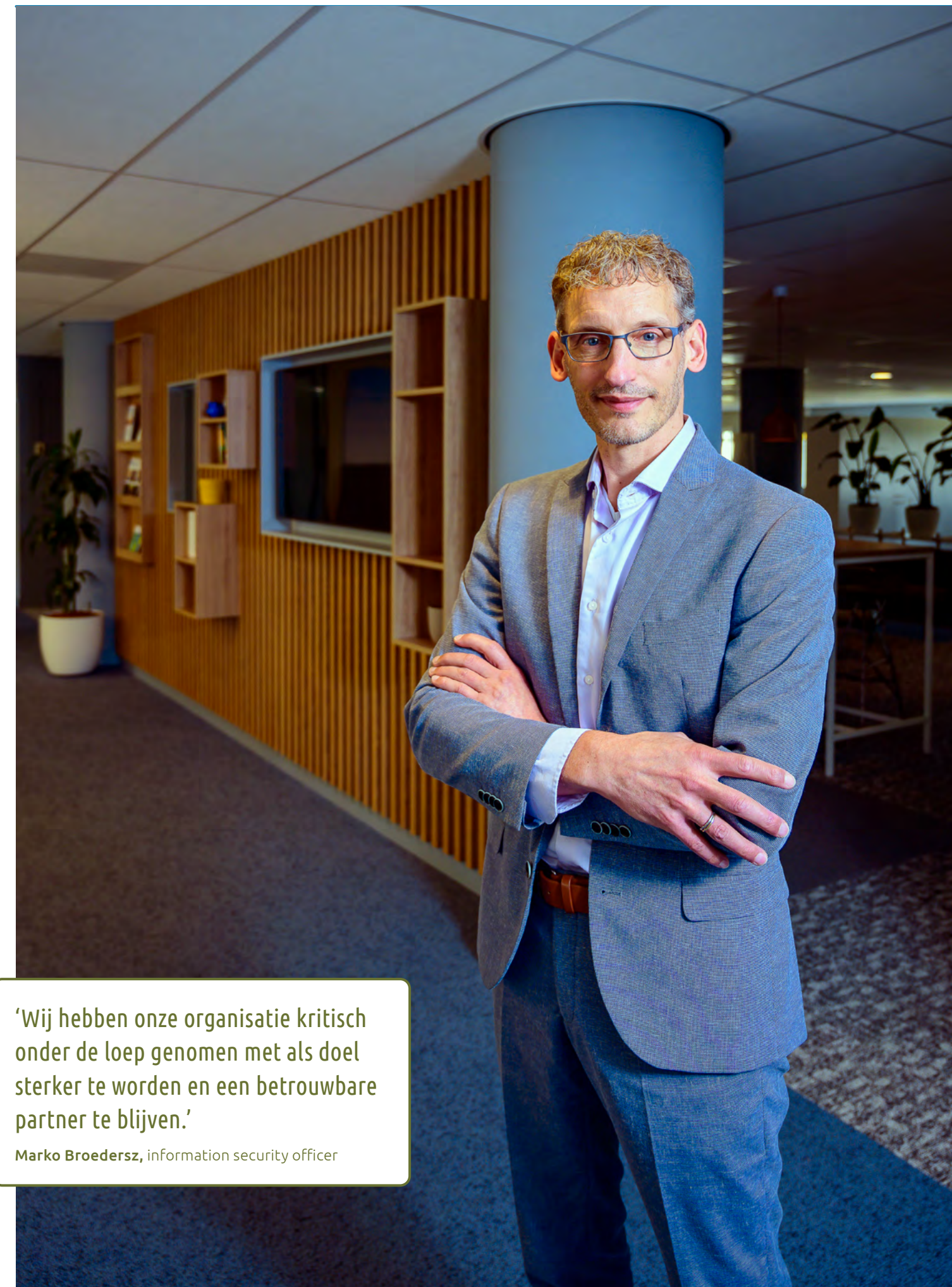
'Je ontdekt dat het niet zomaar aan één persoon ligt. Nadat je op IT-gebied de gaten hebt gedicht, ga je daarom fundamenteeler kijken. Dan ga je je samenwerking tussen mensen, processen en techniek anders inrichten. Als je dat goed doet, kun je een veiligere omgeving creëren.'

Broedersz is zich goed bewust van de feilbaarheid van mensen. 'Je kunt alle deuren goed afsluiten, maar vergeten dat ergens nog een raampje openstaat. De techniek kun je vergelijken met het opdoen van een helm die, als je hem verkeerd opzet, onvoldoende beschermt. En wat betreft de processen: alle vragen moeten worden gesteld om te ontdekken of ze kloppen. Voor je bedrijfsvoering is het essentieel dat je de drie factoren samenbrengt en zorgt dat ze in balans zijn. Je kunt wel zeggen dat mensen beter moeten opletten, maar je weet dat ze fouten kunnen maken. Je kunt IT-systemen aanschaffen die zo duur zijn, dat je verder niets meer kunt uitgeven. En je kunt processen zo ingewikkeld maken dat ze demotiveren of niet goed uitvoerbaar worden.'

'We zijn nu hard bezig het geleerde te vertalen naar de dagelijkse praktijk van onze medewerkers. We willen de manier van werken optimaliseren en de risico's verminderen. We hebben iedereen gevraagd mee te denken: hoe kunnen we over de assen van mens en techniek het proces verbeteren. Op deze manier hebben wij onze organisatie kritisch onder de loep genomen met als doel sterker te worden en een betrouwbare partner te blijven. Want ook op het gebied van transparant informeren is het leerzaam geweest, het heeft ons bevestigd dat onze openheid goed is geweest voor het vertrouwen dat onze stakeholders in ons hebben.'

De leercurve heeft Broedersz ook een vliegwiel gegeven om met de visie die hij al had veranderingen door te voeren. 'In mijn visie moet je steeds die balans zoeken. Waar deze ligt, hangt af van je organisatie, van wat je doet, maar ook van de cultuur. Je moet bewuste keuzes maken en het zo managen dat je de bedrijfsvoering naar een hoger niveau kunt tillen. Als security officer moet ik zo feitelijk mogelijk informeren, zodat de bedrijfsvoerder die keuzes kan maken.'

Voor Marko Broedersz zelf geldt het cliché dat zo'n crisis ook een kans biedt. 'Je leert heel snel hoe de organisatie in elkaar steekt. Er ontstaat ruimte voor een nieuw volwassenheidsniveau, die je anders misschien minder snel ontwikkelt. Wat me wel is opgevallen is dat in deze crisis heel goed is samengewerkt. En dat er ondanks de extra werkdruk ook aandacht was voor elkaar. In mijn positie is het goed te zien dat de digitale veiligheid van de deelnemers beter is geworden. Dat geeft vertrouwen.'

'Wij hebben onze organisatie kritisch onder de loep genomen met als doel sterker te worden en een betrouwbare partner te blijven.'

Marko Broedersz, information security officer

Nieuw pensioen stelsel

Vorig jaar juni is er een akkoord bereikt over een nieuw pensioenstelsel. Sindsdien werkt het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid aan de Wet Toekomst Pensioenen. Het streven is om deze wet per 1 januari 2023 klaar te hebben. De invoering moet uiterlijk 1 januari 2027 geregeld zijn.

Wat betekent dit voor uw pensioen?

Op dit moment verandert er niks aan de pensioenregeling. Uw pensioenopbouw en pensioenuitkering blijven we uitvoeren volgens de huidige regeling. Zodra de nieuwe wet er is, maken KLM en de vakbonden nieuwe afspraken. Als die er zijn, komt er een nieuwe pensioenregeling.

Het pensioenfonds denkt mee

Het pensioenfonds bekijkt intussen wat het nieuwe pensioenstelsel betekent en wij delen onze kennis met KLM en de vakbonden. Of u nu nog pensioen opbouwt, uit dienst bent of al gepensioneerd, jong of oud, als pensioenfondsen moeten en willen we ervoor zorgen dat we een nieuwe regeling krijgen die het beste bij de deelnemers van het pensioenfonds past. Wij zijn op zoek naar een goede manier om u in de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel te betrekken. Wij laten u weten hoe we dat gaan doen.

Vereniging Gepensioneerden KLM (VG-KLM)

In 2020 en 2021 heeft VG-KLM voor het eerst in haar bestaan geen activiteiten georganiseerd. De coronabeperkingen die hiervan de oorzaak zijn en waren, treffen ons allemaal en natuurlijk hopen we in 2022 alle activiteiten (en nog meer) weer op te pakken.

Pensioen | IPB | Zorgverzekering

Naast het organiseren van heel veel activiteiten is VG-KLM ook betrokken bij andere zaken. Door aansluiting bij de landelijke Koepel Gepensioneerden proberen wij het tij te keren in Den Haag. Pensioenen zijn niet of slechts gedeeltelijk geïndexeerd. Dat betekent achteruitgang voor gepensioneerden, terwijl in veel gevallen de pensioenkas goed gevuld is.

Middels Koepel Gepensioneerden en andere ouderenorganisaties zien we de laatste maanden de druk op politiek Den Haag toenemen. Door de gezamenlijke kritische houding van alle verenigingen van gepensioneerden in de Koepel, kunnen wij hopen op betere tijden. Ook het herstel van de aandelenmarkt helpt daarbij.

Ons bestuur is ook nadrukkelijk betrokken bij de afspraken tussen KLM en de (collectieve) ziektekostenverzekeraars. Daarnaast hebben we rechtstreeks contact met KLM/Cygnific over IPB-zaken.

Overige activiteiten

Naast de jaarlijkse dagtochten, kerstbijeenkomst en midzomerfeest, zijn veel leden actief bij fiets- en wandeltochten, golfen, oldtimer- en motortoertochten, excursies, bowlen en VG-KLM reizen. **Voor 2022 zijn weer nieuwe eenmalige activiteiten in ontwikkeling; zoals wadlopen, kookworkshop, jeu de boules, bedrijven- en museumbezoek en lezingen.**

Nieuwe Leden

Met een beperkte kennismakingsbijeenkomst voor onze nieuwe leden horen wij wat nieuwe leden van de vereniging verwachten. Met de ontwikkeling van nieuwe reizen sluiten we aan op nieuwe wensen. En behalve reizen is er natuurlijk nog veel meer.

Kortom alle reden om lid te worden | **ga naar www.vg-klm.nl en meld u aan!**

Deze pagina is door het pensioenfonds ter beschikking gesteld aan VG-KLM en Vereniging B.G.A.P. KLM

Vereniging 'Belangenbehartiging Gepensioneerden Algemeen Pensioenfonds' KLM

Kent u de Vereniging "Belangenbehartiging Gepensioneerden Algemeen Pensioenfonds" KLM?

Waarschijnlijk niet, zij is pas opgericht in 2008. Eerder mochten gepensioneerden niet in besturen van Pensioenfondsen. Vreemd, want zo konden zij hun belangen niet zelf behartigen. En pensioen is uitgesteld loon en geld van de deelnemers. Nu kunnen wij dat dus wel en maken daar goed gebruik van. Wij helpen onze leden en aanstaande gepensioneerden met vragen over hun pensioen. Want tegenwoordig moet je goed nadenken voor je je handtekening zet. Er zijn namelijk vele mogelijkheden. Hebt u getekend, dan is dat niet meer omkeerbaar!

Wij hebben uw steun hard nodig nu men het nieuwe pensioenakkoord (nog geen Wet) wil invoeren, waardoor pensioen heel onzeker wordt. Wordt lid van onze vereniging, en help ons uw belangen te behartigen.

Informatie over onze vereniging via ons secretariaat:

Mevr. Henny van Gelderen | Kelbergen 180 | 1104 L J Amsterdam | Tel. 020-6998666 | E-mail h.gelderen4@upcmail.nl

Lisa Oosterwijk

'Ik stel me heel vaak voor als de nieuwe Pierre. Dat zegt mensen meer dan mijn functie.'

'Pierre deed het allemaal alleen, maar het takenpakket is uitgebreid en daarom heb ik een team met drie operations engineers.'

Pierre Stumpf

'Ik heb met veel verschillende functiebenamingen heel lang allerlei operationele processen voor de crew in het bemanningencentrum gerund en gemoderniseerd, veelal samen met Luchthaven Schiphol.'

'Ik ben de nieuwe Pierre'

Pierre Stumpf (65) nam op 30 november 2020 na 43 jaar KLM afscheid als Facility Account Manager Schiphol binnen Inflight Services. Zijn opvolging liet op zich wachten vanwege een herstructurering en voorzichtigheid rond het vervullen van vacatures. **Vandaar dat hij Lisa Oosterwijk (29) nooit heeft gezien of gesproken. Zij begon in maart van dit jaar als Manager Operations Engineering.**

Pierre: 'Ik heb met veel verschillende functiebenamingen heel lang allerlei operationele processen voor de crew in het bemanningencentrum gerund en gemoderniseerd, veelal samen met Luchthaven Schiphol. Een mooi voorbeeld was de complete aanpassing van het securitybeleid, met allerlei hordes die we moesten wegnemen om het zo makkelijk en efficiënt mogelijk te maken. Ook boeiend was de automatisering en het anders inrichten van het bagageproces voor crew.'

‘De crewprocessen kunnen nog wel een innovatieslag gebruiken: sommige papieren processen kunnen gedigitaliseerd worden en we kunnen meer doen met bijvoorbeeld biometrie.’

Uw pensioenpost digitaal ontvangen?

Leg dan uw e-mailadres vast in [Mijn gegevens](#). Dan sturen wij u een e-mail wanneer er pensioenpost voor u klaarstaat in [Mijn documenten](#). Dit bespaart kosten en is beter voor het milieu.

Breed en complex

Lisa: ‘Ik begon 2,5 jaar geleden bij KLM als Corporate Management Trainee, nadat ik in Delft Architectuur had gestudeerd. Mijn master ging over projectmanagement en vastgoed, maar dat bleek niet helemaal wat ik zocht. Tussendoor had ik ontdekt dat ik de combinatie van logistiek en mensenstromen echt fantastisch vind. Dus deze functie past precies. Het is behoorlijk breed en complex: de ene keer moet je je verdiepen in bagagestromen, dan weer in het gebouw zelf, en vervolgens in het organiseren van de covid-19 tests voor crew. Pierre deed het allemaal alleen, maar het takenpakket is uitgebreid en daarom heb ik een team met drie operations engineers.’

750 e-mailadressen

Pierre: ‘Het draaide in mijn werk om mensen en om relaties. Daar heb ik altijd veel tijd in gestoken, binnen en buiten KLM. Als ik belde hoefde ik me nooit eerst voor te stellen. Er ging ook iets mis toen ik de collega's binnen KLM per mail wilde informeren dat ik vertrok, en ze wilde bedanken voor de samenwerking. Dat lukte eerst niet, het mailsysteem kon een verzendlijst met 750 adressen niet aan.’

Lisa: ‘Zo ver ben ik nog lang niet, maar van die bekendheid maak ik dankbaar gebruik. Ik stel me heel vaak voor als de nieuwe Pierre. Dat zegt mensen meer dan mijn functie. Het nieuwe bemanningencentrum is net geopend, maar we gaan de eerste verdieping nog aanpakken. Dan komt mijn studie toch nog van pas. Daarnaast kunnen de crewprocessen nog wel een innovatieslag gebruiken: sommige papieren processen kunnen gedigitaliseerd worden en we kunnen meer doen met bijvoorbeeld biometrie. Het bemanningencentrum moet vooral echt een clubhuis zijn, een warme omgeving waar crewleden zich thuis voelen en waar alles goed geregeld is. Precies wat Pierre ook steeds voor ogen had.’

‘Ik ben trots op wat ik heb gedaan, maar toen ik de deur voor het laatst achter me dichttrok begon er een ander leven. Mijn partner werkt fulltime en ik doe nu meer in het huishouden. Daarnaast ben ik een verwoed fotograaf en nog meer een verwoed golfer.’

Ander leven begonnen

Pierre: ‘Ik heb meteen gebruik gemaakt van de eerste vertrekregeling, dat was voor mij een no-brainer. En heel eerlijk: er hangt de oud-collega's nog veel boven het hoofd als het gaat om de onzekerheid van hun baan, dat gaat mij niet meer raken. Ik ben trots op wat ik heb gedaan, maar toen ik de deur voor het laatst achter me dichttrok begon er een ander leven. Mijn partner werkt fulltime en ik doe nu meer in het huishouden. Daarnaast ben ik een verwoed fotograaf en nog meer een verwoed golfer. Ik ben lid van de KLM Golfvereniging en speel vaak met vrienden, oud-collega's en oud-relaties. En laatst, toen de 747-400 net als ik met vervroegd pensioen ging, ben ik een middagje naar Schiphol gegaan om alles te fotograferen.

Wat wel een vreemd idee was: 30 november 2020 was mijn laatste werkdag. Normaal, als je met pensioen gaat, dan ben je op die dag de enige, of een van de weinigen. Maar nu gingen er op één dag 2500 mensen uit. En ik vond het wel jammer dat ik na 43 jaar KLM niets kon overdragen.’

Elke maand geld opzij

Lisa: ‘Ik denk nog niet heel veel na over mijn pensioen. Toen ik begon bij KLM heb ik er natuurlijk naar gekeken en ik heb gezien dat het best goed zit, in elk geval beter dan bij sommige vriendinnen van me die veel meer zelf moeten regelen. Tegelijkertijd denk ik wel na over hoe ik beter met mijn spaargeld kan omgaan. Ik hield tijdens de coronacrisis meer geld over, de horeca was dicht en reizen zat er niet in, en bij de bank krijg je nul procent rente. Dus ben ik gaan lezen over slim sparen en heb ook podcasts beluisterd. Het resultaat is dat ik nu op bescheiden schaal beleg. Ik zet elke maand geld opzij en daar mag ik van mezelf de komende dertig jaar niet aanzitten.’

Bijna met pensioen?

Kijk in [MijnKLMPensioen](#) in [Mijn planner](#) naar uw persoonlijke situatie en de verschillende keuze-mogelijkheden.

Fijne feestdagen &

2022

een gelukkig nieuwjaar

klmgrondfonds.nl

COLOFON | Focus verschijnt twee keer per jaar en wordt verstuurd aan deelnemers en pensioengerechtigden van het Algemeen Pensioenfonds KLM van 55 jaar en ouder. Op klmgrondfonds.nl is Focus digitaal beschikbaar voor alle deelnemers. **Redactie** Blue Sky Group B.V., Amstelveen

Redactieadres Redactie Focus, Postbus 123, 1180 AC Amstelveen **E-mail** focus@klmgrondfonds.nl

Tekst Blue Sky Group, Bauke ter Braak **Fotografie** Don Wijns **Ontwerp en opmaak** FRISSEWIND Amsterdam

Druk Drukkerij Aeroprint, Ouderkerk aan de Amstel

CONTACT | [E pensioenservice@klmgrondfonds.nl](mailto:pensioenservice@klmgrondfonds.nl) | T (020) 426 62 10 | KLMGRONDFONDS.NL

Algemeen Pensioenfonds KLM